

BIOGRAMY

Adamski, Antoni (1932-2001) - hokeista na trawie; grając w barwach gnieźnieńskiej „Spójni” (1948-1953) był 6-krotnym mistrzem Polski; uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Helsinkach w 1952 r., w których wraz z drużyną zajął VI miejsce; w 1956 r. przyjechał do Szczecina, gdzie reprezentował barwy AZS Szczecin, a następnie został działaczem sportowym tego stowarzyszenia; był absolwentem Politechniki Szczecińskiej. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 23. Fot. tamże.

Buhl, Zygmunt (ur. 24 października 1927 w Bydgoszczy, zm. 28 września 1978 w Warszawie) - polski lekkoatleta i działacz sportowy, olimpijczyk. Był sprinterem. Startował na Igrzyskach Olimpijskich w 1952 w Helsinkach w sztafecie 4 x 100 metrów, która odpadła w półfinale (razem z Buhlem biegli w niej Dominik Sucheński, Zdobysław Stawczyk i Emil Kiszka). Trzy razy wystąpił na Akademickich Mistrzostwach Świata, skąd przywiózł srebrne medale w biegu na 400 metrów (Praga 1947) i sztafecie 4 x 100 m (Berlin 1951) oraz brązowe w sztafecie 800+400 +200+200 m (Budapeszt 1949)

i sztafecie 4 x 400 metrów (Berlin 1951). Zdobył dwanaście tytułów mistrza Polski: bieg na 100 metrów - 1949, bieg na 400 metrów - 1947, sztafeta 4 x 100 metrów - 1946, 1947, 1950, sztafeta 4 x 200 metrów - 1950, sztafeta 4 x 400 metrów - 1950, 1951 i 1953, sztafeta szwedzka 400+300+200+100 m - 1947, sztafeta olimpijska 800+400 +200+100 m - 1947 i 1950. Siedem razy był wicemistrzem Polski (w l. 1947-1954). Siedem razy był brązowym medalistą (w l. 1947-1952). Reprezentował Polskę w 8 meczach między- państwowych. Cztery razy ustanawiał rekordy Polski w sztafetach. Rekordy życiowe: bieg na 100 m - 10,7 s.; bieg na 200 m - 22,1 s.; bieg na 400 m - 49,0 s. Był zawodnikiem HKS Bydgoszcz, AZS Szczecin, Ogniwa Kraków i Wisły-Gwardii Kraków. Ukończył Studium WF (WSWF) w Krakowie. Był trenerem i działaczem Wisły Kraków, a po przeniesieniu do Warszawy w 1975 sekretarzem generalnym PZPN (od 1977). Zginął w wypadku samochodowym. Pochowany na Cmentarzu Salwatorskim w Krakowie. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zygmunt_Buhl; Głuszek, Leksykon 1999, s. 165; Pawlak, Olimpijczycy, s. 42; Łojewski, Mecze mężczyzn, s. 38, 310; Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 36-37; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 336; B. Tuszyński, *Polscy olimpijczycy XX wieku*. T. 1: A-M, Wrocław 2004, s. 94; B. Tuszyński, H. Kurzyński, *Leksykon olimpijczyków polskich 1924-2006*. Warszawa: Fundacja Dobrej Książki, 2007, s. 401; Fot. http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=Zygmunt_Buhl

Czaplicki, Zbigniew, ur. 22.08.1938 w Białymstoku. Wykształcenie wyższe, Politechnika Szczecińska. Zawodnik rugby Czarnych Szczecin (1956-1957, finalista Pucharu Sportowca 1956), AZS Szczecin (1958), Pioniera Szczecin (1959-1961 i finalista Pucharu PZR 1959). Pierwszy trener Henryk Karczewski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji skrzydłowego ataku. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (1987). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 23-24.

Czempas Henryk: zasłużony działacz AZS Szczecin, członek Prezydium ZG AZS w latach 1955-57, obecnie kierownik Wydz. Finansowego ZG AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338.

Ludzie AZS-u

Demczuk, Józef (1935-2011), od wczesnych lat powojennych związany ze Szczecinem i żeglarstwem szczecińskim, początkowo w Lidze Morskiej, a potem od 1951 r. związał się z żeglarstwem akademickim Szczecina. Jacht Klubowi AZS Szczecin pozostał wierny do końca. Aktywny w okręgowym związku żeglarskim - w latach sześćdziesiątych był Kapitanem Sportowym Okręgu, działał również w strukturach krajowych związku - w Głównej Komisji Egzaminacyjnej PZZ. Żeglował w rejsach morskich na wielu szczecińskich jachtach, m.in.: na legendarnym „Witeziu II”, na „Wojtku”, „Swantewicie”, „Pegazie”, „Enifie”, „Chrobrym”. Startował w morskich regatach krajowych i zagranicznych: w niemieckich regatach Ostseewoche, w szwedzkich regatach Gotland Runt, w regatach w Danii i w USA. Jego praca zawodowa, tak mocno związana z gospodarką morską i morzem, pozwoliła Mu łącząc się z żeglarską pasją aktywnie współuczestniczyć w budowie przynoszących chwałę polskiemu szkutnictwu jachtów: Enif, Taurus, Amigo, „Dar Szczecina” i innych /.../ w ciężkich dla żeglarstwa czasach w 1952 r., gdy wojsko usunęło żeglarzy i ich jachty z przystani na Gocławiu, z Pałacyku Jachtowego i wydawało się, że nie ma dla nich miejsca to właśnie Józef Demczuk z przyjacielem Klubowym penetrując obszary przywodne Międzyodrza odkryli w górze rzeki opuszczoną wyspę, która miała pusty hangar i czynny slip z wyciągarką i która na długie lata stała się bazą żeglarzy akademickich pozwalając przetrwać i rozwijać się Klubowi. Także trwałym śladem działań J. Demczuka jest postawiony przez niego w Jacht Klubie AZS maszt Klubowy, który od lat służy żeglarzom jako centralny punkt przystani i wszystkich odbywających się tam uroczystości. Toni Brancewicz, Józef Demczuk, jkazs.szn.pl/content/jozef-demczuk; J. Charkiewicz, DEMCZUK JÓZEF jkazs.szn.pl/content/jozef-demczuk-na-wiecznej-wachcie

Dunst, Maksymilian. Urodzony 05.08.1935 roku w Swarzędzu, zm. 2016-02-17. Absolwent Technikum Wychowania Fizycznego w Szczecinie (1955 rok) i AWF Warszawa (1959 rok). Trener koszykówki I klasy. Działacz koszykówki w Szczecinie od 1952 roku (z 4 - letnią przerwą na studia). Sędzia koszykówki w latach 1953 - 59. Pionier koszykówki żeńskiej w województwie szczecińskim. Trener i założyciel sekcji koszykówki żeńskiej w MKS Kusy (1960 - 64) i w AZS Środowisko (1960 - 65). Koszykarki AZS Szczecin po raz pierwszy w historii szczecińskiej koszykówki grały w II lidze w latach 1960-62. Z zespołem MKS Kusy zdobył II miejsce w finale Pucharu Miast dla drużyn A-klasowych (1962 rok). Trener koordynator grup młodzieżowych SKS Czarni (1965 - 75) i MKS Pogoń (1985 - 95). Wychował 16 reprezentantek Polski w różnych kategoriach wiekowych. Pierwszy w Polsce założył klasę sportową o profilu koszykówki dziewcząt w SP 27 w Szczecinie (1965 - 69) i w LO II (1969 - 73). Współtwórca mistrzostwa Polski juniorek przez SKS Czarni (1970) i trzykrotnego wicemistrzostwa Polski juniorek (1972, 73 i 75). Ze zespołem LO II zdobył mistrzostwo Polski szkół średnich (1974). Współtwórca srebrnego medalu na OSM w Gliwicach (1971) zdobytego przez reprezentację Szczecina. Jego wychowanki grały we wszystkich zespołach koszykarek, które awansowały do I ligi kobiet (Czarni i AZS). Jego wychowanka Ewa Maciejewska - Jaroszevska została uznana za koszykarkę 50 - lecia koszykówki szczecińskiej. Współorganizator I ME kadetek, które odbyły w Szczecinie w 1976 roku (Komisja Techniczna). Współzałożyciel Pomorskiego Klubu Koszykówki (1995 rok). Współtwórca pierwszego w historii szczecińskiej koszykówki medalu brązowego zdobytego przez MKS Pogoń (1995 rok), Prezes OZKosz Szczecin (1980 - 85), Przewodniczący Komisji Szkoleniowej OZKosz Szczecin, kierownik czterech kursów instruktorów koszykówki, działacz koszykówki w SL Salos (1995 - 2005). Posiadane odznaczenia: Krzyż Kawalerki Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Nagroda Ministra Edukacji Na-

rodowej I stopnia, Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej - złota, Gryf Pomorski, Złota Honorowa Odznaka PZKosz, Medal - 60 lat sportu w Szczecinie, Srebrna Odznaka MKS Pogoń Szczecin, Złota Odznaka AZS, Złota Odznaka SZS, Złota Odznaka Czarnych. <http://www.zozkosz.com.pl/news.php?newsID=693>; Fot <http://zozkosz.com.pl/pliki/Maksymilian-Dunst.JPG>

Gawkowski Marek, wioślarz AZS Szczecin, pięciokrotny mistrz Polski w dwójce podwójnej (w 1988 r. z Mirosławem Szymanowskim) oraz czwórce podwójnej (w latach 1989-1992), czterokrotny wicemistrz (1986, 2 x 1987, 1988) oraz dwukrotny brązowy medalista w tych osadach. Czterokrotnie reprezentował Polskę na mistrzostwach świata (Kopenhaga 1987 r., Bled 1989 r. - V m, Barrington 1990 r. - XI m, Wiedeń 1991 r. - VII m.). Był także czterokrotnym medalista Akademickich Mistrzostw Świata - trzy razy zdobył złoty medal i jeden raz srebrny. Ukoronowaniem jego kariery sportowej, zakończonej w 1993 r., był udział w igrzyskach olimpijskich w Barcelonie, gdzie w składzie reprezentacyjnej czwórki podwójnej (Piotr Bujnarowski, Marek Gawkowski, Jarosław Janowski, Cezary Jędrzycki) zajął XI m. Trenerem kadry olimpijskiej był wówczas Krzysztof Krupecki. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 62-3. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 76.

Głowacki, Marek Henryk, trener lekkoatletyczny, sportowiec. Ur. 7 IX 1940 r. w Częstochowie. Uczęszczał do Liceum im. H. Sienkiewicza, jego wychowawczynią była Maria Gądzio. Jako uczeń zdobył mistrzostwo wojew. katowickiego w rzucie dyskiem i został powołany do reprezentacji Polski juniorów na mecz lekkoatletyczny z Włochami. Podjął studia na Akademii wychowania Fizycznego w Warszawie, które ukończył w 1965 r. zostając równocześnie trenerem II klasy. W latach 1961 - 68 startował w dziesięcioboju, jako zawodnik AZS Warszawa, AZS Szczecin i Górnika Zabrze. Był czołowym lekkoatletą Polski z tej dyscypliny sportu. Po skończeniu studiów rozpoczął pracę jako trener Górnika Zabrze. W latach 1966 - 69 zawodnicy, których trenował odnosili największe sukcesy. W latach 1970 - 81 został zatrudniony, jako nauczyciel wf w Technikum Ogrodniczym, a następnie w LO im. A. Asnyka. W szkole tej Głowacki był prekursorem wprowadzania klas o profilu sportowym w województwie katowickim. Był także jednym z założycieli i trenerów Międzyszkolnego Klubu Sportowego Beskidy w Bielsku - Białej. Wychowankami kluby byli m.in. Jolanta Januchta (Moskwa 1980) i srebrny medalista z Igrzysk w Montrealu (1976) - Jerzy Pietrzyk. Za swoje osiągnięcia wychowawcze i trenerskie otrzymał Nagrodę III stopnia Ministra Oświaty i Wychowania (1973) i Medal 25- lecia AZS (1978). W 1981 r. wyemigrował do Kanady, gdzie w 1984 r. został zatrudniony na wydziale Wychowania Fizycznego i Nauk Sportowych Uniwersytetu Albertańskiego w Edmonton. W kolejnych latach pracy aż do roku 1990 był administratorem obiektów sportowych, managerem sprzętu sportowego i asystentem trenera głównego lekkiej atletyki. W 1991 r. wygrał konkurs na dyrektora nowo powstałego Centrum Lekkoatletycznego Północnej Alberty przy Uniwersytecie w Edmonton. Został równocześnie głównym trenerem zespołu lekkiej atletyki, wykładowcą tej dyscypliny sportowej i teorii treningu. Pod jego kierunkiem w 2001 r. zespół uniwersytecki wygrał po raz pierwszy mistrzostwo Kanady szkół wyższych. Był jednym z kluczowych organizatorów letnich Mistrzostw Świata w 2001 r. w Edmonton. W 2002 r. przeszedł na emeryturę, będąc jeszcze do 2008 r. Koordynatorem Wyszczolenia Albertańskiego Związku Lekkiej Atletyki. Obecnie mieszka w Górach skalistych w Revelstoke w Brytyjskiej Kolumbii. Za osiągnięcia trenerskie dwukrotnie (1993 i 2001) przyznano mu tytuł Trenera Roku w Kanadzie. Także dwukrotnie (1997-1998) otrzymał tytuł Trenera Zachodniej Kanady w Biegach Przełajowych.

W 1995 r. był trenerem reprezentacji Kanady na Igrzyska Frankofońskie w Paryżu. Był dwukrotnie wybrany trenerem młodzieżowych zespołów narodowych Kanady. Otrzymał także prestiżową nagrodę „The George Gerner Long Time Coaching Service Award”. Równoległe z karierą zawodową Marek Głowacki występował jako zawodnik, weteran lekkiej atletyki (Master Athlete). Od 1995 r. systematycznie brał udział w Olimpiadach Weteranów, Mistrzostwach Świata Weteranów Lekkiej Atletyki, Mistrzostwach Pan - Amerykańskich i mistrzostwach Kanady. Trzykrotnie zdobywał złoty medal w pchnięciu kulą: w 2005 r. na Olimpiadzie Weteranów w Edmonton, w 2008 r. na Halowych Mistrzostwach Świata w Kamloops i w 2011 r. na Mistrzostwach Świata Weteranów w Sacramento. Ponadto zdobył trzy srebrne medale (rzut dyskiem, młotem i oszczepem) na Olimpiadzie Weteranów w Edmonton (2005). Na Mistrzostwach Świata w San Sebastian (2005) zdobył brązowy medal w pięcioboju. Jest posiadaczem ośmiu rekordów Kanady Weteranów w rzucie dyskiem, pchnięciu kulą, pięcioboju rzutowym w kategoriach od 60 - ciu, 65 - ciu i 70 - ciu letnich zawodników. W 2011 r. wystąpił po raz pierwszy w Mistrzostwach Polski Weteranów. Weteranów. Wygrał pięciobój rzutowy w Stargardzie Szczecińskim i pchnięcie kulą w Zielonej Górze w kategorii 70-cio latków. Na zawodach mistrzowskich otrzymał Puchar Ministra Sportu Adama Giersza przyznane najlepszemu zawodnikowi Mistrzostw Polski w przekroju wszystkich kategorii wiekowych i konkurencji lekkoatletycznych. <http://www.absolwenci.sieniu.czest.pl/index.php?show=art&which=2775> Fot. tamże.

Haska, Kazimierz (1912-1976), w rejestrze polskich kapitanów posiadał patent numer 2. Był także kapitanem motorowodnym, zawodnikiem, sędzią żeglarskim, instruktorem -wychowawcą kilku pokoleń żeglarzy, propagatorem żeglarstwa, społecznikiem. Od lipca 1945 roku współtworzył Muzeum Miejskie, miał znaczący udział w odbudowie muzeum oraz zabezpieczaniu i konserwacji ocalałych zbiorów muzealnych. Przez wiele lat pracował w Dziale Morskim Muzeum Narodowego przy Wałach Chrobrego w Szczecinie, swoją przygodę z żeglarstwem rozpoczął w Poznaniu, w drugiej połowie lat dwudziestych XX wieku. Pływanie zaczynał na Warcie, jeziorze Kiekrz, jako poznański harcerz. Był pionierem skautingu wodnego. W latach 1936-39 Kazimierz Haska pływał na żaglowcu ZHP „Zawisza Czarny” pod dowództwem generała Mariusza Zaruskiego. U schyłku lat trzydziestych Haska pełnił funkcje instruktora na kursach żeglarskich, a w latach 1937 -1939 był ostatnim kapitanem Harcerskiego Ośrodka Żeglarskiego w Kiekrzu. W ostatni swój rejs na „Zawiszy” wypłynął tuż przed wybuchem wojny. Już w 1945 roku wspierał jego rozwój żeglarstwa. Działał w Lidze Morskiej, Polskim Związku Żeglarskim, Sekcji Żeglarskiej AZS, Jachtklubie AZS i Sekcji Żeglarskiej MKS „Pogoń”. W latach 1949-51 pełnił funkcję zastępcy delegata Okręgu Szczecińskiego Polskiego Związku Żeglarskiego, przewodniczącego Sekcji Żeglarskiej Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej (1952-53), pierwszego prezesa Okręgowego Związku Żeglarskiego po reaktywowaniu PZZ (1957-64) oraz członka zarządu Polskiego Związku Żeglarskiego w Warszawie. Był także wybitnym sędzią żeglarskim klasy państwowej i jednym z najstarszych powojennych sędziów Polskiego Związku Żeglarskiego. Należał także, w pierwszej połowie lat pięćdziesiątych (obok Krzysztofa Jaworskiego, Wojciecha Jacobsona, Ziemowita Ostrowskiego, Jerzego Pisza, Jerzego Jósewicza i kilku innych świetnych zawodników) do czołówki regatowej okręgu. Między innymi w barwach AZS-u zdobył w 1952 roku wicemistrzostwo Polski w klasie V-50. Kapitan Haska był członkiem AZS od końca 1951 roku. Postać to znacząca dla historii Jachtklubu AZS, tak jak Feliks Wodzyński założyciel szczecińskiego oddziału AZM, czy wyżej cytowany kpt. Ziemowit Ostrowski. Zdobyl dla AZS-u wiele nagród, z wicemistrzostwem Polski włącznie. W listopadzie 1956 roku, kapitan Haska został wybrany Prezesem-seniorem sekcji żeglarskiej AZS.

Zajął się przygotowaniem do przekształcenia sekcji w klub, stał na czele komitetu założycielskiego. Współtworzył od grudnia 1956 roku Jacht Klub AZS, był jego pierwszym prezesem. Pierwszym także, któremu nadano, w 1958 roku, „Honorowe członkostwo JK AZS”. W 1979 roku jednemu z jachtów szkoleniowych w Centralnym Ośrodku Żeglarskim w Trzebieży, nadano imię „Kapitan Haska”. Jacht przez wiele lat pływał pod banderą ośrodka, dzisiaj jest w rękach prywatnych. Kazimierz Haska jest honorowym członkiem: Jacht Klubu Morskiego, JK AZS, Sekcji Żeglarskiej Morskiego Klubu Sportowego „Pogoń”, Harcerskiego Klubu Żeglarskiego im. „Wilków Morskich” w Poznaniu oraz Honorowym Prezesem OZŻ. Wpisano Go także do Księgi Zasłużonych dla miasta Szczecina. Piotr Owczarski, Kazimierz Haska (1912-1976) jkazs.szn.pl/content/kazimierz-haska

Heliasz Zygmunt. (ur. 21 września 1908 w Poznaniu, zm. 12 czerwca 1963 tamże) - polski lekkoatleta, specjalista pchnięcia kulą i rzutu dyskiem. Czternaście razy zdobywał mistrzostwo Polski: w rzucie dyskiem i młotem Dwukrotnie (1933 i 1934) zwyciężał w mistrzostwach Wielkiej Brytanii w pchnięciu kulą. Czternaście razy ustanawiał rekordy Polski (11 razy w pchnięciu kulą i 3 razy w rzucie dyskiem). Momentem przełomowym w rozwoju szczecińskiej akademickiej lekkoatletyki było pojawienie się w mieście Zygmunta Heliasza, reprezentanta Polski w pchnięciu kulą, jedyne polskiego rekordzisty świata w przedwojennej lekkoat-

letyce, olimpijczyka z Los Angeles (1932 r.). Zajął czwarte miejsce w Plebiscycie *Przeglądu Sportowego* 1932, a także w 1933. W okresie okupacji był on więźniem obozów koncentracyjnych Gross-Rosen i Sachsenhausen. Po zakończeniu wojny zamieszkał w Szczecinie i za namową red. Bohdana Tomaszewskiego został trenerem w sekcji lekkoatletyki AZS. Nie trenował jednak konkurencji rzutowych, ale biegi średnie. To on w 1947 r. w Lasku Arkońskim wypatrzył Edmunda Potrzebowskiego, największą gwiazdę szczecińskiego sportu początku lat 50. XX w. i odkrył jego talent. Od 1951 r. Z. Heliasz zajął się również prowadzeniem treningów słynnego średniodystansowca Stefana Lewandowskiego. Trenował lub pomagał trenować wszystkich w zasadzie szczecińskich lekkoatletów zrzeszonych w pierwszej połowie lat 50. w AZS. Heliasz, dzięki sukcesom swoich podopiecznych, znalazł się w elitarnej grupie z Janem Mulakiem, Witoldem Gerutto i Antonim Marończykiem zaproszonej na kurs prowadzony w 1950 r. przez trenera francuskiego Maurice'a Becquela. Wówczas narodził się zespół trenerski słynnego „Wunderteamu”. Niestety, Zygmunt Heliasz na skutek choroby nie doczekał efektów tej pracy. Zmarł w 1963 r. w wieku 55 lat. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 32. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-723-2.jpg

Kamola, Franciszek, ur. w 1940 r. w Zduńskiej Woli (woj. łódzkie). W latach 1979–1982 wiceprezes oraz zarządcą komisaryczny Zarządu Środowiskowego AZS w Szczecinie. W latach 1982-1987, przez dwie kadencje, prezes ZŚ AZS w Szczecinie. W latach 1987–2003, przez cztery kadencje, wiceprezes ZŚ AZS w Szczecinie, a w latach 2003-2015 pełnił funkcję skarbnika ZŚ AZS oraz przewodniczącego Środowiskowego Sądu Koleżeńskiego AZS Szczecin. Członek Honorowy AZS od 2018 r. APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Karczewski, Henryk, ur. 13.09.1918 w Essen (Niemcy), zm. 28.01.1996 w Szczecinie. Wykształcenie wyższe, Uniwersytet Poznański. Zawodnik rugby Montchianin (Francja, 1934-1939). Instruktor rugby (1956). Założyciel, pierwszy trener i zawodnik Czarnych Szczecin (1956-1957), AZS Szczecin (1958). Członek Referatu Wyszkołenia Sportowego Polskiego Związku Rugby

(26.01.1957-18.07.1957). Podpułkownik WP, Wojsko Polskie we Francji, Ruch Oporu. W 1945 wrócił do Polski. W latach 1952-1953 więziony przez UB pod zarzutem szpiegostwa, w 1997 w procesie rehabilitacyjnym całkowicie oczyszczony z zarzutów. Odznaczony m.in. Krzyżem Virtuti Militari (1946, 1947), Srebrnym. Krzyżem Zasługi (1946), Medalem Zwycięstwa i Wolności (1946), Krzyżem Partyzanckim (1958), Krzyżem Walecznych (1959), Medalem za Udział w Wojnie Obronnej (1982). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 50.

Kobendza Ryszard - nazywany „ojcem szczecińskiej piłki ręcznej”. Twórca pierwszej sekcji handballu w Szczecinie w pierwszej połowie lat 50. XX wieku. Wioślarz AZS Szczecin - W lipcu 1957 r. startujący na zawodach w Płocku Ryszard Kobendza w biegu jedynek w klasie III zajął I m, powtarzając swój sukces w klasie I. Propagator sportu wioślarskiego. Historyk sportu, członek komisji historycznej PZTW (członkostwo od 09.09.2006 r.). W lipcu 1959 r. na Jeziorze Maltańskim w Poznaniu odbyły się mistrzostwa Polski w wioślarstwie. R. Kobendza

w konkurencji jedynek klasy II w silnej konkurencji wicemistrzem Polski. Powtórzył ten wynik w 1960 r. Wieloletni kierownik pracowni teorii i metodyki sportów różnych w gorzowskim ZWKF w Gorzowie Wlkp., doktor w zakresie nauk o kulturze fizycznej. Członek honorowy Włocławskiego Towarzystwa Wioślarskiego. Sędzia wioślarski. Autor wielu publikacji poświęconych historii sportu wioślarskiego (np. Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie 1878 1939, Warszawa 2003) i piłki ręcznej. W jego zainteresowaniach znalazł się także dzieje Akademickiego Związku Sportowego: Biogramy wybitnych wioślarzy: Kajetan Broniewski, Jan Krenz-Mikołajczak, Jerzy Ustupski, Roger Verey. Gorzów Wlkp. 2000-2002; Działalność sekcji wioślarskiej Akademickiego Związku Sportowego w Wilnie w latach 1923-1939, Warszawa 1991; Powstawanie akademickich ośrodków wioślarskich w Polsce, 1984 (maszynopis); Rozwój i działalność pierwszej sekcji wioślarskiej AZS w Krakowie w latach 1911-1939, 1983 (maszynopis); Sekcja Wioślarska AZS w Warszawie 1917-1939. Warszawa 1991; Zarys działalności KS AZS-AWF w Gorzowie Wlkp. W zakresie wioślarstwa w latach 1979-1986, 1987 (maszynopis); Olimpijczycy wioślarscy z Gorzowa Wielkopolskiego 1992-2000 Gorzów Wielkopolski: 2001, ss. 45; Zarys działalności sekcji wioślarskiej AZS Poznań w latach 1919-1939, Warszawa 1990. Autor wystaw poświęconych dziejom wioślarstwa. Swoje bogate zbiory dotyczące historii wioślarstwa, krajoznawstwa, wychowania fizycznego dr Ryszard Kobendza podarował Bibliotece ZWKF w Gorzowie Wlkp. <https://gazetalubuska.pl/historia-wioslarstwa-opowiedziana-afiszami/ar/7907544>; Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 56-7. Fot. <http://www.echogorzo.wa.pl/news/16/mijadzien/2015-10-13/ten-sport-to-rzeczywiscie-cale-jego-zycie-12737.html>

Kocerka, Teodor. Próbował swych możliwości w czwórce i ósemce, ale bez powodzenia, błysnął natomiast w jedynce Wioślarstwem zainteresował się jako 18-letni młodzieniec i już po kilku miesiącach treningu w Bydgoskim Towarzystwie Wioślarskim - był mistrzem Polski juniorów. W cztery lata później został akademickim mistrzem świata w Budapeszcie. Rywalizując z równie jak i on zasłużonym Rogerem Vereyem, wykazał nad nim wyższość. Miał wtedy 23 lata.

Od tej pory, pracując sumiennie, zaczął odnosić piękne sukcesy na krajowych i zagranicznych torach. Dwa razy wywalczył tytuł wicemistrza Europy (w latach 1952 i 1954), koronując swój udział w mistrzostwach Starego Kontynentu złotym medalem w Gandawie w 1955 r. W równorzędnych z mistrzostwami świata „Diamentowych Wiosłach” w Henley triumfował dwukrotnie, zdobywając

pierwsze miejsce (w 1955 i 1956 r.). Dwukrotny olimpijczyk, dwa razy wywalczył brązowy medal w Helsinkach i Rzymie. Obecnie ma 46 lat. Jest trenerem stołecznego AZS, gdzie przekazuje młodzieży wioślarskiej swe bogate doświadczenia sportowe. Drążdżewski, S., W. Szkiela, Olimpijczycy XXX-lecia, Warszawa 1975, s. 162; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 343; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 276. Fot. <http://www.btw.bydgoszcz.pl/btw/article,0,112,113,teodor-kocerka-wioslarz-80-lecia-pztw.html>

Kolbowicz Marek, wioślarz, wychowanek trenera AZS Szczecin Krzysztofa Krupeckiego. Po rozwiązaniu klubu sportowego „Czarni” wioślarz ten przeniósł się do sekcji AZS. Przez cztery początkowe lata swojej kariery pływał jako skifista (jedynek). Dopiero pod kierunkiem trenera K. Krupeckiego rozpoczął rywalizację także w dwójkach i czwórkach. Zmiana klubu, trenera i osady okazała się korzystna dla M. Kolbowicza i w konsekwencji przyniosła bardzo dobre wyniki sportowe zawodnikowi i klubowi. W 1993 r. w letniej Uniwersjadzie w Buffalo Marek Kolbowicz, startując w reprezentacyjnej osadzie z Jarosławem Nowickim, Robertem Zaborskim (obydwaj AZS Warszawa) i Piotrem Bujnarowskim (AZS Toruń), zdobył brązowy medal na 2000 m. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 63-64; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 121.

Kotzbach, Roman Paweł, ur. 19 XII 1942 w Bydgoszczy. Absolwent Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie (1967); w 1981 doktorat z nauk medycznych, w 1998 habilitacja, od prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Od 1959 uprawiał wyczynowo biegi średnie w MKS Bydgoszcz, WKS Zawisza Bydgoszcz i AZS Szczecin. 1967-1972 asystent w Szpitalu Ogólnym nr 1 w Bydgoszczy, od 1973 st. asystent w Akademii Medycznej tamże, od 1980 w Szpitalu im. XXX-lecia tamże (później Szpital Uniwersytecki nr 2 Collegium Medicum UMK im. Dr. Jana Biziela). 1971-1980 w PZPR (uważał się za V kolumnę). W VIII 1980 współorganizator i uczestnik przerw w pracy w Szpitalu im. XXX-lecia, w trakcie których żądano utworzenia wolnych związków zawodowych, poprawy sytuacji ekonomicznej i popierano żądania MKS w Gdańsku; od IX 1980 w „S”, z-ca przewodniczącego KZ w Szpitalu XXX-lecia, przewodniczący KZ w AM, wiceprzew. Komisji Koordynacyjnej „S” Służby Zdrowia w Bydgoszczy; w VII 1981 delegat na I WZD Regionu Bydgoskiego. 13 XII 1981 - 1986 przekazywał informacje nt. sytuacji w Regionie Bydgoskim do Radia Wolna Europa (przez Klemensa Gutscha z Hannoveru). Organizator pomocy medycznej dla internowanych i ich rodzin. 13 XII 1981 - 1989 drukarz ulotek we własnym garażu (wraz z Maciejem Głuszkowskim); po 13 XII 1981 kolporter ulotek, książek i innych materiałów podziemnych. 13 IX 1982 aresztowany pod zarzutem napaści na funkcjonariusza SB; zwolniony po 7 dniach. 1982-1984 uczestnik spotkań opozycji w Kaplicy Akademickiej w Bazylice św. Wincentego à Paulo w Bydgoszczy. 1982-1985 kilkakrotnie zatrzymywany na 48 godz., rewizje w miejscu pracy i w mieszkaniu. 3 V 1983 uczestnik demonstracji pod Bazyliką św. Wincentego à Paulo w Bydgoszczy, po jej zakończeniu zatrzymany, 30 V - 20 VII 1985 aresztowany za udział w tej demonstracji i odebranie funkcjonariuszowi SB aparatu fotograficznego podczas jej trwania, przetrzymywany w AŚ w Bydgoszczy, skazany przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy na 1,5 roku więzienia i 150 tys. zł grzywny, następnie uniewinniony przez Sąd Najwyższy. 1989-2005 przewodniczący KZ „S” w AM; 1989-1997 delegat na kolejne WZD Regionu Bydgoskiego, 1989-1997 członek ZR. Od 1990 członek Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego. Od 1997 Charter Pre-

sident i członek Lions Club w Bydgoszczy. Autor 72 publikacji naukowych z zakresu medycyny (w tym 6 w czasopismach zagranicznych). Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1990), Medalem Prawda–Godność–Sprawiedliwość (1990), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000), Medalem Prezydenta Bydgoszczy (2003), Medalem Zasłużonego dla NSZZ „S” (2005), Złotą Odznaką 25-lecia „S” Regionu Bydgoskiego (2005), Medalem Wojewody Bydgoskiego (2006), Krzyżem Semper Fidelis (2006); wyróżniony Odznaką Za uśmiech dziecka (1981), odznaką Zasłużony Działacz Kultury (2001), tytułem Zasłużony dla Samorządu Lekarskiego (2006), Odznaką za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia (2007). T. Rabant, K. Grysińska, www.encyzol.pl/wiki/Roman_Paweł_Kotzbach Fot. <http://www.bydgoskimarzec.pl/wspomnienia-na-zywo->

Kowalewski Mirosław, ur. 12. 04. 1952 w Szczecinie. Wioślarz (ósemki), w. 193 cm, c.c. 86 kg. IO 1980 Moskwa; dwukrotny mistrz Polski 1973, 1979. Klub AZS Szczecin. Wykształcenie średnie, technik mechanik. Żonaty. Mieszka w Szczecinie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 129. Z.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 24.

Kowalewski, Roman – ur. 18.02.1949 r. w Szczecinie, student AWF /1974 -1978 r./, wioślarz AZS Szczecin, trener. Wielokrotny mistrz Polski w dwójkach podwójnych i czwórkach podwójnych, wielokrotny reprezentant kraju od 1966 do 1976 r. Dwukrotny uczestnik Mistrzostw Świata 1974 1975 r., uczestnik Igrzysk Olimpijskich w 1972 r.. Z.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 24. Fot. Renata Urban Paweł Bartnik Zenon Szostak 70 lat Akademickiego Związku Sportowego Szczecin 2017 s. 66

Krawcewicz Lucyna lekka atletyka Ur. 14.03.1938 Michalin koło Mińska, dawne woj. poleskie (obecnie Białoruś). Kluby: Zryw Szczecin 1955-1957, MKS Kusy Szczecin 1958, AZS Szczecin 1959-1960, AZS Wrocław 1961-1965, ŁKS Łódź 1966-1971. Klub na igrzyskach: ŁKS Łódź. Pierwszy trener: Zdzisław Tymosiewicz. Trener na igrzyskach: Edmund Jaworski. IO Meksyk 1968, rzut oszczepem: 12. Lucyna Krawcewicz (Polska) 51,54. 24 razy reprezentantka Polski meczach międzypaństwowych 1961-1970. Mistrzyni Polski, rzut oszczepem: Szczecin 1965 (49,98). 3 razy wicemistrzyni Polski, rzut oszczepem: 1964, 1967, 1968. Rekord życiowy, rzut oszczepem 54,82 (Łódź 1968, zawody z okazji 60-lecia ŁKS na stadionie przy al. Unii). Grała też w piłkę ręczną w klubach I ligi Łącznościowiec Szczecin 1959-1961, AZS Wrocław 1961-1963, Społem Łódź 1969 i w siatkówkę w ZNP Łódź-Górna. Szachistka Startu Łódź. MP Polanica Zdrój 1974 - 5 miejsce. Wystąpiła w Szachowych Mistrzostwach Świata Weteranów Rowy 2000 - 15 miejsce, Naumburg 2002 - 13 miejsce, Halle an der Saale 2004 - 5 miejsce. Pochodzi z Polesia, które opuściła po włączeniu go do ZSRR. Zanim jednak osiadła w Szczecinie chodziła do szkoły podstawowej najpierw w Płocku, a później we Fromborku (1952) oraz gimnazjum w Braniewie (1954). Absolwentka Technikum Wychowania Fizycznego w Szczecinie (1959) i WSWF we Wrocławiu (1964). W czasach szkolnych grała w siatkówkę, uprawiała lekką atletykę (biegi średnie, skok wzwyż, skok w dal), a w szczecińskim Zrywie występowała w drugoligowej drużynie piłkarek ręcznych, z którą awansowała do ekstraklasy (1956). Grała w pierwszoligowych zespołach szczypiornistek: Łącznościowcu Szczecin (1959-1961) i AZS Wrocław (1961-1963), a po przyjeździe do Łodzi także w zespole Społem. W Łodzi zamieszkała na stałe w 1965 i przez 6 lat trenowała rzut oszczepem w ŁKS. Oprócz startu w igrzyskach ma w swojej biografii liczne występy w popular-

nych w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych meczach międzypaństwowych min. w legendarnym spotkaniu Polska - USA przed stutysięczną widownią na Stadionie Dziesięciolecia (1958). Po skończeniu kariery lekkoatletycznej zainteresowała się szachami i grała w pierwszoligowym Starcie Łódź. Była min. mistrzynią Polski w szachach błyskawicznych (1972). Ośmiokrotnie (1972-1982) brała udział w finałach indywidualnych mistrzostw Polski kobiet (najwyższe 5 miejsce w 1974 w Polanicy-Zdroju). Trzykrotnie startowała w mistrzostwach świata mastersów: Rowy 2000 (15 miejsce), Naumburg (Niemcy) 2002 (13), Halle an der Saale (Niemcy) 2004 (5). Trenerka lekkiej atletyki, instruktorka piłki ręcznej, siatkówki, wioślarstwa i szachów. Sędzia szachowy. Od 1966 trenowała oszczepników w ŁKS. W latach 1973-1978 było trenerką rzutów w Starcie Łódź. Nauczycielka wf: Liceum Medyczne we Wrocławiu 1964-1965 oraz łódzkie szkoły; Technikum Łączności nr 2 (1965-1969), Medyczne Studium Zawodowe nr 3 (1971-1984), Zawodowe Studium Medyczne nr 5 (1984-1989), XXV LO (1989-1991). Prowadziła wykłady i zajęcia z niekonwencjonalnych metod leczenia na Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Ma patenty min. z radiestezji, psychotroniki, jogi. Aktywnie uczestniczy w ruchu olimpijskim. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 - Rio 2016, Łódź 2017, s. 306, s. 107-8; Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 38. Fot. Renata Urban Paweł Bartnik Zenon Szostak 70 lat Akademickiego Związku Sportowego Szczecin 2017 s. 38.

Król, Robert, uprawiał wioślarstwo w latach 1989-2002. W swojej karierze sportowej reprezentował AZS Szczecin. Najważniejsze osiągnięcia sportowe: 1993 - brązowy medal na mistrzostwach Polski juniorów w czwórce podwójnej - Bydgoszcz (R. Miśkowicz, P. Knigawka, A. Krupiński, R. Król), 1993 - brązowy medal na mistrzostwach Polski seniorów w czwórce podwójnej - Poznań (R. Miśkowicz, A. Krupiński, M. Gawkowski, R. Król), 1994 - brązowy medal na młodzieżowych mistrzostwach Polski w czwórce podwójnej - Bydgoszcz (W. Śliwa, R. Sokół, P. Lewandowski, R. Król), 1994 - brązowy medal na młodzieżowych mistrzostwach Polski w dwójce podwójnej, Bydgoszcz (R. Sokół, R. Król). 1994 brązowy medal na mistrzostwach Polski seniorów w dwójce podwójnej - Bydgoszcz (M. Kolbowicz, R. Król), 1995 - złoty medal na młodzieżowych mistrzostwach Polski w czwórce podwójnej Bydgoszcz (M. Wojciechowski, P. Berger, M. Grzeszczak, R. Król), 1995 brązowy medal na młodzieżowych mistrzostwach Polski w dwójce podwójnej Bydgoszcz (W. Śliwa, R. Król), 1995 - VI m. na mistrzostwach świata do 23 lat w czwórce podwójnej - Groningen, Holandia (M. Wojciechowski, P. Berger, M. Grzeszczak, R. Król), 1995 - srebrny medal na mistrzostwach Polski seniorów w czwórce podwójnej - Poznań (M. Wojciechowski, P. Berger, M. Grzeszczak, R. Król), 1996 - złoty medal na młodzieżowych mistrzostwach Polski w czwórce podwójnej Bydgoszcz (M. Wojciechowski, D. Bernatajtyś, R. Król, P. Konecki), 1996 - brązowy medal na mistrzostwach świata do 23 lat w czwórce podwójnej - Hazewinkel, Belgia (M. Wojciechowski, D. Bernatajtyś, R. Król, P. Konecki), 1996 - srebrny medal na mistrzostwach Polski seniorów w czwórce podwójnej - Poznań (M. Wojciechowski, D. Bernatajtyś, R. Król, P. Konecki), 1997 - złoty medal na młodzieżowych mistrzostwach Polski w czwórce podwójnej Bydgoszcz (P. Konecki, D. Bernatajtyś, R. Król, K. Lazar), 1997 - złoty medal na mistrzostwach Polski seniorów w czwórce podwójnej - Poznań (P. Konecki, D. Bernatajtyś, R. Król, K. Lazar), 1997 - IV m. na mistrzostwach świata do 23 lat w czwórce podwójnej - Mediolan, Włochy (P. Konecki, D. Bernatajtyś, R. Król, K. Lazar), 1997 - XI m. na mistrzostwach świata seniorów w czwórce podwójnej Aguillette, Francja (P. Konecki, D. Bernatajtyś, R. Król, J. Nowicki), 1998 - złoty medal na mistrzostwach Polski seniorów w dwójce podwójnej - Poznań (M. Kolbowicz, R. Król), 1998 - brą-

BIOGRAMY

zowy medal na mistrzostwach Polski seniorów w czwórce podwójnej - Poznań (M. Kolbowicz, R. Król, T. Kapuściński, T. Filka), 1998 - srebrny medal na akademickich mistrzostwach świata w ósemce - Zagrzeb, Chorwacja, 1999 - złoty medal na mistrzostwach Polski seniorów w dwójce podwójnej - Poznań (M. Kolbowicz, R. Król), 2000 - złoty medal na mistrzostwach Polski seniorów w dwójce podwójnej - Poznań (M. Kolbowicz, R. Król). J. Eider, Sportowcy, trenerzy szczecińscy studiów magisterskich, kierunek wychowanie fizyczne, Szczecin 2005, s. 37-8.

Krupecki, Krzysztof, trener klasy mistrzowskiej w wioślarstwie. Najważniejsze osiągnięcia trenerskie w dotychczasowej pracy: 1972-2002 - Klub Sportowy AZS Szczecin - konkurencje: jedynka, dwójka podwójna, czwórka podwójna, czwórka bez sternika, czwórka ze sternikiem, dwójka bez sternika, - praca trenerska z zawodnikami różnych kategorii wiekowych, ponad 200 medali na mistrzostwach Polski we wszystkich kategoriach wiekowych, 1986-1996 - trener kadry narodowej i olimpijskiej, 1985 - VI m. na mistrzostwach świata seniorów w Belgii w czwórce podwójnej (Mirosław Szymanowski), 1986 - Akademickie Mistrzostwa Świata w Holandii, - złoty medal w czwórce podwójnej (M. Szymanowski, M. Gawkowski), srebrny medal w czwórce podwójnej (M. Szymanowski, M. Gawkowski), - srebrny medal w czwórce bez sternika (J. Jelec, P. Brandebuła, D. Stefański, W. Pawlak), - brązowy medal w czwórce bez sternika (J. Jelec, P. Brandebuła, D. Stefański, W. Pawlak), 1987 - złoty medal w czwórce podwójnej na uniwersjadzie w Jugosławii (M. Mruk, T. Świątek), 1992 - Akademickie Mistrzostwa Świata w Poznaniu, - złoty medal w czwórce podwójnej (M. Gawkowski, J. Janowski, P. Bujnarowski, C. Jędrzycki), srebrny medal w dwójce podwójnej wagi lekkiej (T. Filka, S. Czerwiński), brązowy medal w dwójce podwójnej wagi lekkiej (T. Filka, S. Czerwiński), 1992 - V m. w dwójce podwójnej na igrzyskach olimpijskich w Barcelonie (A. Krzepiński, A. Marszałek), 1993 IV m. na mistrzostwach świata seniorów w Czechach (M. Kolbowicz), 1994 - akademickie mistrzostwa świata w Holandii, - złoty medal w czwórce podwójnej (M. Kolbowicz), - srebrny medal w czwórce bez sternika (T. Filka, S. Czerwiński), 1995 - brązowy medal w dwójce podwójnej Pucharu Narodów w Grecji (A. Petrykowski, A. Korol), 1996 - brązowy medal w czwórce podwójnej na mistrzostwach świata do lat 23 w Belgii (R. Król), 1996 - IX m. w czwórce podwójnej na Igrzyskach Olimpijskich w Atlancie (M. Kolbowicz, P. Bujnarowski, J. Nowicki, P. Lewadnowski), XIII m. w dwójce podwójnej na Igrzyskach Olimpijskich w Atlancie (K. Broniewski, A. Korol), 1997 - V m. w dwójce podwójnej na mistrzostwach świata seniorów we Francji (M. Kolbowicz, A. Korol), 1997 - IV m. w czwórce podwójnej na mistrzostwach świata do lat 23 (R. Król), 1998 - brązowy medal w dwójce podwójnej na mistrzostwach świata seniorów w Niemczech (M. Kolbowicz), 1998 - złoty medal w dwójce podwójnej na uniwersjadzie w Zagrzebiu (M. Kolbowicz), 2000 VI m. w dwójce podwójnej na Igrzyskach Olimpijskich w Sydney (M. Kolbowicz), 2001 VI m. w czwórce podwójnej na mistrzostwach świata w Szwajcarii (M. Kolbowicz, A. Korol, A. Bronikowski, S. Kruszowski), 2002 - srebrny medal w czwórce podwójnej na mistrzostwach świata seniorów w Hiszpanii (M. Kolbowicz, A. Korol, A. Bronikowski, S. Kruszowski). Trzynastokrotny laureat plebiscytu „Kuriera Szczecińskiego” na najlepszego trenera (woj. szczecińskiego, woj. zachodniopomorskiego). J. Eider, Sportowcy, trenerzy szczecińscy studiów magisterskich, kierunek wychowanie fizyczne, Szczecin 2005, s. 48-50; APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Lewandowski, Stefan. Urodził się 30 maja 1930 r. W Gdańsku. Od 1947 r. rodzina Lewandowskich mieszkała w Szczecinie. Stefan ukończył w tym mieście z Wyróżnieniem 11 Liceum Ogólnokształcące. Inteligenckie pochodzenie uniemożliwiło mu jednak podjęcie Wymarzonych studiów medycznych, stąd początkowo w 1950 r. - rozpoczął studia w Studium

LUDZIE AZS-u

Wychowania Fizycznego Akademii Medycznej we Wrocławiu. Tam pewnego dnia władze rektorskie nakazały wszystkim studentom start w zawodach z cyklu „Biegi Narodowe” i Lewandowski, który dotąd nie uprawiał sportu, wygrał bieg. Natychmiast został włączony do wrocławskiej reprezentacji na Akademickie Mistrzostwa Polski, gdzie przegrał tylko z Edmundem Potrzebowskim. Te biegi pozwoliły Stefanowi Lewandowskiemu przenieść się do Szczecina i rozpocząć studia na Pomorskiej Akademii Medycznej. Warunek, jaki mu postawiono, to dalsze uprawianie sportu w klubie AZS pod opieką trenera Z. Heliasza. Stefan Lewandowski. W trakcie swojej kariery zawodniczej dwukrotnie był mistrzem Polski - w 1955 r. w biegu na 1500 m, w 1959 r. w biegu na 800 m. Był 19-krotnym rekordzistą Polski na 800 m, 1000 m, 1500 m, 2000 m, 4 x 400 m i 3 x 1000 m. Dwukrotnie reprezentował Polskę na igrzyskach olimpijskich: w Helsinkach w 1952 r. i Rzymie w 1960 r. Był uczestnikiem mistrzostw Europy w Sztokholmie w 1958 r. w Akademickich Mistrzostwach Świata w Budapeszcie w 1954 r. Lewandowski uzyskiwał znakomite rezultaty na najlepszych Światowych mityngach, np. w 1957 r. w Sztokholmie w biegu na 1 milę, konkurując z najlepszymi biegaczami świata, zajął II miejsce, a w podobnym biegu w Londynie, rozegranym w 1958 r., był czwarty. W 1959 r. w rankingu światowym Track & Field News zajął I miejsce na 800 m i VI na 1500 m. W tym samym roku czytelnicy „Przeglądu Sportowego” wybrali go do dziesiątki najlepszych sportowców Polski. Stefan. Lewandowski równolegle z karierą sportową ukończył studia medyczne, a następnie rozpoczął pracę zawodową. Stąd nadane mu słynny na całym świecie przydomek „Latający Doktor”. Po zakończeniu kariery sportowej przeniósł się do Niemiec, gdzie otworzył znakomitą klinikę ortopedyczną, w której leczyło się wielu polskich sportowców. Ostatni raz w Szczecinie wystąpił publicznie w dniu rozpoczęcia Mistrzostw Polski w Lekkiej Atletyce - 19 lipca 2002 r. Wielotysięczna publiczność zgromadziła mu aplauz na stojąco. Zmarł w Hamm 2 grudnia 2007 r. Rekordy życiowe: 400 m - 48,4 s., 800 m - 1:46,5 s., 1000 m - 2:19,0 s., 1500 m - 3:41,0 s., 3000 m - 8:23,0 s. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 35-36; P. Bartnik, Legenda Latającego Doktora, „Magazyn Olimpijski PKOl”, 2011 nr 3 (92), s. 44; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 344; https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_Lewandowski Fot. Archiwum AZS Szczecin.

Lewicki Aleksander Stefan (1924 - 2005), Prezes Jacht Klubu AZS Szczecin w latach 1960 - 1964; wypłynął w rejs zagraniczny na „Pegazie”. W Kopenhadze zszedł z jachtu - wówczas to była sensacja i pewne problemy dla pozostałej załogi i jachtu. Ale serce nie służyło. Dotarł do ukochanej żony, do Stanów Zjednoczonych i osiadł w Kalifornii. jkazs.szn.pl/content/aleksander-stefan-lewicki

Lizak, Bogusław (zm. w Szczecinie 29 stycznia 2016), pływak długodystansowy. Na początku 1983 r. Zarząd Środowiskowy AZS zdecydował o objęciu patronatem działalności sportowej pracownika AR w Szczecinie - Bogusława Lizaka, który był utytułowanym zawodnikiem, uprawiającym pływanie długodystansowe. B. Lizak trzykrotnie zdobył mistrzostwo Polski w maratonie pływackim na Zatoce Puckiej. Wygrał między innymi 12 Sierpnia 1979 roku XV Międzynarodowy Pływacki Maraton Morski Sopot-Westerplatte. W 1980 r. przepłynął Nil, narażając się na ciężką chorobę. W 1983 r. wygrał Maraton Morski i ustanowił rekord Polski, przepływając dystans 45 km z Lubiewa do Rewala. W 1984 r. życiowym celem B. Lizaka stało się pokonanie Bałtyku na odcinku Rugia - Szwecja dla uczczenia jubileuszu 75-lecia AZS. Niestety, próba nie powiodła się ani w 1984 r., ani w 1985 i 1986 r. Działania AZS nie obejmowały dalszego popularyzowania pływania długodystansowego. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego

w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 50; <http://szczecin.wyborcza.pl/szczecin/1,34939,19584084,samotnosc-dlugodystansowca-wspomnienie-o-boguslawie-lizaku.html>; <https://gs24.pl/nie-zyje-boguslaw-lizak-przed-laty-znany-szczecinski-plywak/ar/9345718>

Łuczynowicz, Waclaw (1922-1986) - jeden z czołowych polskich szachistów okresu powojennego; urodzony w Wilnie. Zaczął grać w szachy już w szkole podstawowej i nie rozstawał się z nimi do końca życia; po wojnie osiedlił się w Szczecinie, gdzie aktywnie uczestniczył w propagowaniu szachów, także w środowisku AZS Szczecin. Reprezentował jego barwy w rozgrywkach II ligi szachowej w 1950 i 1951 roku; w 1953 został mistrzem województwa w turnieju szachów błyskawicznych. W 1962 r. wyjechał na Śląsk Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 52. Fot. <http://www.szachypolskie.pl/waclaw-luczynowicz/>

Madeja, Jerzy (1943-2000), żeglarstwo zaczął uprawiać w Jacht Klubie AZS Szczecin jako 15-letni uczeń. Temu klubowi pozostał wierny do końca. Przez 30 lat pracował społecznie w jego Zarządzie, a przez ostatnie trzy jako jego Komandor. Udzielał się wszechstronnie, nie tylko w Klubie; sprawy techniczne, organizacyjne, instruktorские. Szkolił również za granicą. Co roku prowadził jachty w morze. Jednak prawdziwą Jego pasją były regaty morskie. Po udanych wcześniejszych startach przejął w r.1975 opiekę nad nowym jachtem, któremu nadał symboliczną dla szczecińskich żeglarzy nazwę „Umbriaga”. Z niezwykłą umiejętnością zgromadził oddany sobie i jachtowi zespół. Wkrótce przyszły sukcesy; zwycięstwa w wielu regatach, na różnych akwenach. Wśród laurów wielokrotne tytuły Mistrza Polski i sukcesy zagraniczne; w Kieler Woche, wyścigu z Eckernförde, regatach w Bremerhaven, Skaw Race (także zwycięstwa w regatach samotnych na Bałtyku i wielu innych imprezach). Jego jacht obrasta w legendę; piosenkę o Umbriadze, która wciąż gna zna cała żeglarska Polska. Wojciech Jacobson, Madeja Jerzy (1943-2000), <http://jkazs.szn.pl/content/jerzy-madeja-0>

Matyszewski Tomisław (1911-2001). Profesor, kierownik Zakładu Budownictwa Ogólnego i Materiałów Budowlanych Politechniki Szczecińskiej. W latach 1969-1987 był komandorem Jacht Klubu AZS Szczecin. W tym okresie Klub bardzo potrzebował silnego oparcia we władzach uczelni, aby stawić czoło zakusom panujących „stoczniowców”. Jak pisał Z. Ostrowski „...w roku 1971, Klub przeżył horror: Stocznia (podówczas Warszawskiego) zechciała być właścicielem całej Przystani ! Po sławnym pytaniu Gierka do strajkujących „Pomożecie”? i odpowiedzi stoczniowców „Pomożemy” - Stocznia się niczego nie odmawiała; - dostali, co chcieli. By odzyskać prawo do części terenu trzeba było 3-ich lat starań i trochę szczęścia. Późniejsze meandry prawne doprowadziły do stanu, że dziś Klub dzierżawi przystań, którą znalazł, zagospodarował i budował od lat 50-tych. jkazs.szn.pl/content/tomislaw-matyszewski

Mączka, Ludomir (zm. 30 stycznia 2006 r. w Szczecinie w wieku 77 lat) - geolog, żeglarz, podróżnik, członek Jacht Klubu AZS W Szczecinie. W 1946 r. zaczął studiować geologię na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego /.../. Był jednym z trzech pierwszych po wojnie absolwentów geologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Studia ukończył w 1951 r. /.../ Po ukończeniu studiów przez jakiś czas pracował w Dolnośląskiej Stacji Terenowej Państwowego Instytutu Geologicznego we Wrocławiu, potem w Instytucie w Warszawie, aż w końcu przeniósł się do Szczecina, aby być bliżej morza. Stąd w 1957 r. wyruszył, jako członek załogi jachtu „Zew Morza” w pierwszy po wojnie rejs do

Narwiku. W dwa lata później był zastępcą kapitana w rejsie do Islandii na drewnianym jachcie „Witeź”. Z początkiem lat sześćdziesiątych przekorny los rzucił go w sam środek kontynentu azjatyckiego, do /.../ Zachodniej Mongolii. W latach 1962-1963 był członkiem Polsko-Mongolskiej Ekspedycji Geologicznej /.../. Po przygodzie mongolskiej Ludomir wrócił do Szczecina. Już wkrótce, bo w 1966 r., rozeszła się po Polsce wiadomość, że na jachcie „Śmiały” przepłynął Cieśninę Magellana jako uczestnik wyprawy Polskiego Towarzystwa Geograficznego dookoła Ameryki Południowej. Po zakończeniu wyprawy „Śmiałego” wyruszył znowu, w 1968 r., w szeroki świat, tym razem do Afryki, do Zambii. Tu pracował, jako geolog do 1972 r. Za zarobione pieniądze kupił i wyremontował 11-metrowy kecz „Maria”. Na tym jachcie rozpoczął rejs, który był spełnieniem jego marzeń młodości - wielki rejs włóczęgi mórz i oceanów i trwał od 1973 do 1984 r. W tym czasie Ludomir Mączka pokonał na jachcie „Maria” 70 tysięcy mil morskich, w tym 1500 mil samotnie. Przez pokład jachtu przewinęło się 50 osób zmieniającej się załogi z 12 narodowości, w tym 20 Polaków. Wielkie żeglowanie Ludomira Mączki było obok rejsu Leonida Teligi jedną z pierwszych wypraw prywatnych, wyprawą podjętą przez człowieka wolnego, na własny koszt i ryzyko. Osiągnięcia żeglarskie Ludomira Mączki są trudne do wyobrażenia. Przeżeglował jachtem blisko 200 tysięcy mil morskich, przepłynął ośmiokrotnie Atlantyk, czterokrotnie Pacyfik, trzykrotnie Ocean Indyjski, okrążył Australię, przedzierał się na małym jachcie przez lody Arktyki. Za tymi suchymi relacjami o osiągnięciach i przebytych milach morskich kryją się lata zmagania z groźnymi żywiołami i własną słabością, spotkania z niezwykłymi ludźmi, przeżycia nieprawdopodobnych przygód, własnych triumfów i klęsk. Niewielka tylko część dokonań i przeżyć tego Wielkiego Podróżnika została utrwalona, m.in. w trzech filmach TV, pięciu książkach i kilku wystawach. Ludomir Mączka szczególnie wysoko cenił sobie niezależność. Był człowiekiem naprawdę wolnym. Nie zabiegał o względy możliwych tego świata, nie dbał o tytuły i wyróżnienia, a przecież przyznano mu ich wiele. Spośród najbardziej znaczących należy wymienić nagrodę podróżniczą „Super Kolos 2001”, przyznaną w 2002 r. za rejsy na „Marii”, oraz nagrodę „Conrady 2003” - „za życiową wędrówkę po morzach i oceanach z żeglarską wolnością, przyjaźnią i radością życia pod ręką”. Ludomir był członkiem Bractwa Wybrzeża nr 6 - brat „Monje del Mar” („Mnich Morski”), był członkiem honorowym wielu klubów żeglarskich, polskich i zagranicznych. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 68-85; jkazs.szn.pl/content/ludek-maczka

Mieczkowski, Tadeusz. Nauczyciel TWP, inicjator powołania sekcji (jeszcze w 1953 r.) i pierwszy trener zawodników AZS Szczecin był – Tadeusz Mieczkowski. Od 1953 r. współorganizował on Polski Związek Akrobatyki Sportowej, a w latach 1954-1986 był jego wiceprezesem. Uczestniczył również w powołaniu Międzynarodowej Federacji Akrobatyki Sportowej (IFSA), od 1973 r. brał czynny udział w pracach komisji technicznej i sędziowskiej, uzyskując uprawnienia sędziego międzynarodowego, a w latach 1978-1988 pełnił funkcję wiceprezydenta tej organizacji, powołując Międzynarodową Komisję Naukową. Dzięki aktywnej pracy Tadeusza Mieczkowskiego, jako trenera w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX w. Szczecin był silnym ośrodkiem akrobatyki sportowej w Polsce, organizującym liczne występy i pokazy, propagujące tę dyscyplinę sportu w mieście i regionie. W 1958 r. duży sukces odnieśli młodzi wychowankowie mgr. Mieczkowskiego w mistrzostwach Polski w akrobatyce sportowej, zdobyli oni bowiem w konkurencji 17 klubów z całego kraju wicemistrzostwo Polski w klasyfikacji drużynowej. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 19. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 140. Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Mieczkowski_\(dzia%C5%82acz_sportowy\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Mieczkowski_(dzia%C5%82acz_sportowy))

Ostrowski, Ziemowit (1926-2011). Urodził się 19. X. 1926 r. w Brześciu n. Bugiem.

W czasie II wojny światowej aktywnie uczestniczył w walce z okupantem drużynowy Szarych Szeregów, żołnierz Armii Krajowej, aresztowany przez NKWD i skazany na karę śmierci zamienioną na więzienie, najpierw na Zamku Lubelskim potem we Wronkach. W Szczecinie od 1948 r. Ukończył Politechnikę Szczecińską, Wydział Elektryczny. Przez lata pracował w Centrum Nadawczym Polskiego Radia. Zaraz po przyjeździe do Szczecina związał się z żeglarsstwem jako: członek AZM, JK AZS (prezes Klubu), instruktor, sędzia sportowy klasy państwowej, członek prezydium Sekcji Żeglarskiej GKKF, mierzniczy PZŻ, inspektor nadzoru technicznego, członek Zarządu Głównego PZŻ oraz wiceprezes PZŻ. Wielokrotnie brał udział w regatach żeglarskich: polskich i zagranicznych; Akademicki Mistrz Polski (1966). Nadzorował budowę „Daru Szczecina” /.../ Na 60-lecie działalności żeglarskiej przygotował w Jacht Klubie AZS żeglarską opowieść swojego życia bogato zilustrowaną archiwalnymi zdjęciami. Poniżej fragment tej opowieści o pierwszych latach w powojennym Szczecinie: „10-go kwietnia 1949, Państwowe Władze nakazały połączenie AZM i AZS; więc znów jesteśmy Sekcją Żeglarską AZS, którą kieruje Jurek Borowiec. Na otarcie łez ZG dostało trochę pieniędzy; kupujemy KANIĘ i TUŃCZYKA. W Trzebieży organizujemy ogólnopolski obóz żeglarski AZS. Na czas obozu sprzęt klubowy uzupełnia SZKWAŁ z Gdańska. Ja włączam się w przygotowanie drewnianego jachtu motorowego ŚWITEZIANKA, którego opiekunem jest Lech Frankiewicz. Mnie blokuje praca, dojeżdżam tylko na niedziele /.../ W końcu października uzyskuję stopień żeglarza morskiego./.../ Stalinowskie porządki nie pozwalają na indywidualne pływania poza jezioro, regaty dają szansę. W czerwcu 1950 usiłujemy zorganizować pierwsze regaty na Zalewie. Płyniemy na holu za portowymi holownikami. Całkiem ładny wiatr gaśnie jednak po starcie; te same holowniki ściągają nas do Szczecina. Bazowanie na terenie portu przestaje być możliwe, w sezonie „mieszkamy” więc na przystani „Kolejarza” (dzisiejsza Pogoń). W lipcu jedziemy na obóz do Jastarni. Tamtejsza tzw „Szkołka Gołubiewa” była najlepszą w Polsce szkołą żeglarstwa; /.../ Stalinizacja sportu trwa: zamiast PZŻ od lutego 1951 jest Społeczna Sekcja Żeglarstwa GKKF; podobnie w Okręgach”. Ziemowit ostrowski zmarł w dniu 15.03 2011 roku. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 68-85; jkasz. szn.pl/content/ziemowit-ostrowski R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 629; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Pachół, Bolesław. Urodził się 22 marca 1924 r. w Brzeszczach. Był absolwentem AWF Warszawa, nauczycielem w Technikum Wychowania Fizycznego w Szczecinie oraz w Szkole Podstawowej nr 36, gdzie prowadził zajęcia wychowania fizycznego. Był też zawodnikiem i trenerem w AZS Szczecin w latach 1949-1959 oraz w KS „Pogoń” Szczecin w latach 1960-1963. Bolesław Pachół był mistrzem Polski w dziesięcioboju w 1951 r., wicemistrzem W 1949 i 1955 r.

oraz brązowym medalistą W 1950 i 1952 r. zdobył również dwa brązowe medale w sztafecie 4 x 100 m w 1948 i 1952 r. Rekordy życiowe: dziesięciobój - 6013 pkt, 110 m ppł. - 15,5 s., skok o tyczce - 4,04 m, pchnięcie kulą - 13,05 m, rzut dyskiem - 41,41 m. Zmarł 8 października 2011 r. w Szczecinie”. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 36; H. Kurzyński (red), Polska lekkoatletyka w latach 1945-1960, Warszawa 2014, s. 336. https://pl.wikipedia.org/wiki/Bolesław_Pachół Fot. Renata Urban Paweł Bartnik Zenon Szostak 70 lat Akademickiego Związku Sportowego Szczecin 2017 s. 36.

Pezala, Rajmund, ur. 28.08.1930 w Gdyni. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Czarnych i Szczecin (1956-1957, medalista Pucharu Sportowca 1956), AZS Szczecin (1958), Pionier Szczecin (1959-1960, finalista Pucharu Polski 1959), Lechii Gdańsk (1961). Pierwszy trener Henryk Karczewski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, wystąpił na pozycji skrzydłowego i środkowego ataku. Trener (z Ryszardem Adamowiczem) seniorów Pioniera Szczecin (1959, finalista Pucharu PZR). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 85.

Podgórski, Szymon, ur. 19.03.1937 r. w Uniejowie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Czarnych Szczecin (1956-1960, zdobywca Pucharu Sportowca 1956), AZS Szczecin (1958), Pioniera Szczecin (1959-1960, finalista Pucharu PZR 1959). Pierwszy trener Henryk Karczewski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji środkowego ataku. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 89.

Potrzebowski, Edmund. Urodził się 16 czerwca 1926 r. w Chorzowie. W 1948 r. przyjechał do Szczecina i podjął studia w Akademii Handlowej. Rok później - jako amator wystartował i wygrał zawody na 3 km w ramach „Biegów Narodowych” zorganizowanych w Lasku Arkońskim. Od tego dnia rozpoczęła się kariera sportowa najwybitniejszego szczecińskiego sportowca przełomu lat 40. i 50. Tym, który wypatrzył wielki talent Potrzebowskiego był przedwojenny rekordzista świata w pchnięciu kulą Zygmunt Heliasz. Trener Heliasz i zawodnik Potrzebowski stali się nierozłączną sportową parą reprezentującą klub AZS Szczecin. W trakcie całej swojej kariery zawodniczej Edmund Potrzebowski czterokrotnie był mistrzem Polski: W 1950 i 1952 r. W biegu na 1500 m, a w 1953 i 1954 r. - w biegu na 800 m. Pięciokrotnie był wicemistrzem Polski: w 1951 i 1952 r. W biegu na 1500 metrów, W 1952 r. na 800 metrów, a w 1951 i 1955 r. w sztafecie 4 x 400 m. Był również dwukrotnie halowym mistrzem Polski W biegach na 3000 m (1950 r.) i na 800 m (1954 r.). Siedmiokrotnie poprawiał rekord Polski na dystansach 800, 1000, 1500 m i 3 x 1000 m. Był reprezentantem Polski, uczestnikiem 14 meczów międzypaństwowych. Reprezentował Polskę na igrzyskach olimpijskich W Helsinkach W 1952 r. i mistrzostwach Europy W Bernie W 1954 r. Trzykrotnie startował na Akademickich Mistrzostwach Świata (UIE). Największy swój sukces odniósł na UIE w Budapeszcie w 1954 r., wygrywając bieg na 1500 m i zajmując II m w biegu na 800 m. W tym samym roku zwyciężył W pierwszym plebiscycie czytelników „Kuriera Szczecińskiego” na najpopularniejszego sportowca Województwa szczecińskiego. Rekordy życiowe: 800 m - 1:50,7 s., 1000 m - 2:24,8 s., 1500 m - 3:48,4 s. Edmund Potrzebowski ukończył W 1951 r. Akademię Handlową w Szczecinie i W 1964 r. AWF w Warszawie. Pracował jako trener w AZS Szczecin (treno- wał min. Stefana Lewandowskiego, był trenerem reprezentacji Polski i akademickiej reprezentacji Polski). Działal W zarządzie Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki W Szczecinie. W 1966 r. Edmund Potrzebowski wyjechał na kontrakt na Kubę, później przeniósł się do Meksyku, a następnie do Kanady, gdzie zmarł w Vancouver 22 maja 2012 r. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 34-35. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 260; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 312, Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 208. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347; Krzyszanek W., Leśnikowski D., *Chorzowscy olimpijczycy (1924-2014)*, Chorzów 2014, s. 31 i 147. https://pl.wikipedia.org/wiki/Edmund_Potrzebowski <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. Archiwum AZS Szczecin.

Sieradzan, Romuald, ur. 27.02.1938 r. w Miłkowicach. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Czarnych Szczecin (1956-1957, finalista Pucharu Sportowca 1956), AZS Szczecin (1958), Pioniera Szczecin (1959-1961: finalista Pucharu PZR 1959). Pierwszy trener Henryk Karczewski. W reprezentacji Polski rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji obrońcy. Instruktor (1959). Trener młodzieżowych zespołów Pioniera Szczecin (1959-1960). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 98.

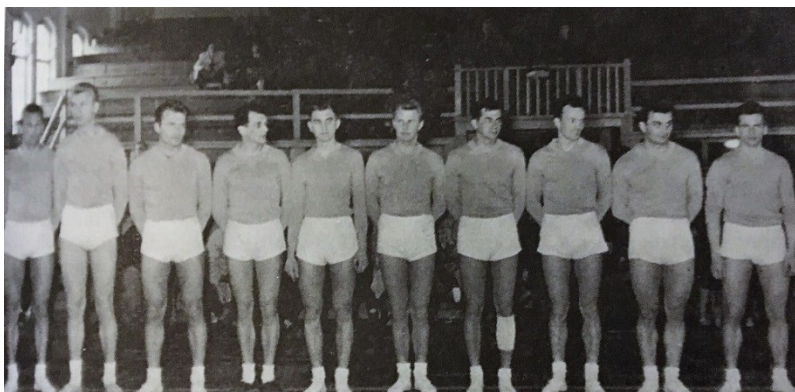
Skarżyński, Jerzy. Urodził się 13 stycznia 1956 r. w Świebodzinie, gdzie ukończył liceum ogólnokształcące, a następnie rozpoczął studia na Wydziale Budowy Maszyn i Okrętów Politechniki Szczecińskiej. Na drugim roku studiów, mając 21 lat, rozpoczął treningi lekkoatletyczne w klubie AZS. Jako student wygrał mistrzostwa Polski w biegach przełajowych w 1978 r. Zdobył też brązowy medal na kolejnych mistrzostwach, a następnie dwa brązowe medale na mistrzostwach Polski Politechnik. Początkowo specjalizował się w biegach średnich (od 1500 do 3000 m). W latach 1977-1980 reprezentował barwy Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, następnie od 1981 do 1982 r. - KS „Gwardia” Warszawa, a od 1982 r. KS „Budowlani” Szczecin. Największe sukcesy sportowe osiągnął w latach 80. XX w. W 1985 i 1986 r. zdobył brązowe medale mistrzostw Polski w biegu maratońskim, a w 1988 r. został wicemistrzem Polski. Był rekordzistą Polski w biegu na 30 km ex equo z B. Psujkiem. Uczestniczył w Pucharze Europy w maratonie w 1983, 1985 i 1989 r., Pucharze Świata w 1985 r. i Zawodach Przyjaźni w Moskwie w 1984 r., w których zajął IV m. Wziął udział w mistrzostwach Europy w Stuttgarcie w 1986 r. Był zwycięzcą Maratonu Pokoju w Warszawie w 1989 r. Rekord życiowy: maraton - 2111,42 s. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 39-40. Fot. <http://karkonoszteam.pl/jerzy-skarzynski/>

Spychalski, Leonard. Urodził się 5 września 1926 r. w Harbinie - Mandżuria (Chiny). Był zawodnikiem KS „Budowlani” Szczecin (1949-1951) i AZS Szczecin (1952-1955). Reprezentował Polskę w meczu międzypaństwowym z NRD. Był wicemistrzem Polski w skoku wzwyż w 1951 r., a rok później w tej samej konkurencji zajął VI miejsce. Był także srebrnym medalistą halowych mistrzostw Polski w skoku wzwyż w 1950 r. Rekord życiowy: skok wzwyż - 186 cm. Był wielokrotnym medalistą mistrzostw Polski weteranów w lekkoatletyce, zdobył dwa razy srebrny i raz brązowy medal mistrzostw Europy weteranów w lekkoatletyce. Ukończył Pomorską Akademię Medyczną w 1954 r., uzyskał stopień naukowy doktora nauk medycznych, był specjalistą chorób płuc, wieloletnim dyrektorem Wojewódzkiego Zespołu Chorób Płuc. Prezes Związku Harbińczyków w Szczecinie. Zmarł 15 maja 2015 r. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 37. Fot. tamże.

Szczeciński, Kazimierz. Urodził się 21 listopada 1930 r. w Poznaniu. Swoją sportową karierę rozpoczął w klubie „Stal” Poznań (1950-1951). Następnie reprezentował AZS Szczecin (1952-1961) i „Pogoń” Szczecin (1962-1967). W 1957 r. zdobył brązowy medal mistrzostw Polski w dziesięcioboju. Trzy razy był finalistą mistrzostw Polski: W 1952 r. zajął VII m w konkurencji pchnięcia kula, w 1955 r. - VIII m w dziesięcioboju, a w 1956 r. - VII m w dziesięcioboju. W 1951 r. wywalczył V m w halowych mistrzostwach Polski, startując w trójskoku. Trenerem, konkurentem i przyjacielem Kazimierza Szczecińskiego był Bolesław Pachół. Kazimierz Szczeciński został absolwentem Wydziału Chemii Politechniki Szczecińskiej. Uzyskał stopień naukowy doktora inżyniera chemii i do dziś zatrudniony jest na Wydziale Mechanicznym Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technolo-

gicznego w Szczecinie. Zespoły badawcze kierowane przez dr. K. Szczecińskiego wdrożyły wiele nowatorskich rozwiązań z zakresu obróbki cieplno-chemicznej Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 37-38.

Szczepański, Zbigniew, ur. 28 czerwca 1935 r. w Kowlu. Siatkarz AZS Szczecin /1953 - 1956, liga okręgowa/, Pogoni Szczecin /1956 - 1960 I liga /, Warszawianki Warszawa /1960 - 1962 i 1964 - 1965, I liga/, Lechii Kielce /1962 - 1963, II liga/. Reprezentant Polski drużyny młodzieżowej /1957 oraz pierwszej /1959 - 1961/ i drugiej /1961 - 1963/ reprezentacji Polski seniorów. W sumie w latach 1957 - 1963 rozegrał w reprezentacji narodowej ponad 100 spotkań międzypaństwowych. Największy sukces: 3 miejsce w Turnieju Trzech Kontynentów w Paryżu w 1959 r. /odpowiednik dzisiejszych Mistrzostw Świata/; reprezentacja Polski pokonała m.in.: Chiny, Brazylię i Francję. Uczestnik wielu międzynarodowych turniejów, m.in.: w Moskwie, Rostocku. Mistrz Sportu /1965/. Szkoleniowiec juniorów Lechii Kielce /1965 - 1966/. Prezes Budowlanych Kielce /1968 - 1980/ w okresie największych sukcesów lekkoatletów tego klubu, m.in. Mistrzostwo Europy Mirosławy Sarny w skoku w dal /1969, Ateny/. Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. Wyróżnienia: złoty medal Federacji Sportowej Budowlani, medal Komisji Edukacji Narodowej, odznaka „Za zasługi dla Kielecczyny”, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 211. Fot. Od lewej: S.Cieniuch, S. Dobrodziej, R. Grochowski, C. Łukaszewski, A. Szolomicki, J. Prystupa, Z. Szczepański, Z.Kalicki, H. Nizinkiewicz, E.Pietkiewicz. Źródło: „50 lat Morskiego Klubu Sportowego Pogoń” - Szczecin 1998. Za <http://bramasportowa.blogspot.com/2018/11/pogon-niejedno-ma-imie-czesc-7-siatkowka.html>

1959 ROK - MKS „Pogoń” SZCZECIN - I LIGA, OD LEWEJ: A. SZOLOMICKI, S. DOBRODZIEJ, S. CIENIUCH, S. TĄCKI, R. PIOTROWSKI, CZ. ŁUKASZEWSKI, J. PRYSTUPA, Z. KALICKI, H. NIZINKIEWICZ, E. PIETKIEWICZ

Szolomicki Aleksy, siatkarz, ur. 25.02.1930 r. w Ciemieniu na Wileńszczyźnie, zmarł 06.12.1979 r. w Szczecinie. Technik, 178 cm, 76 kg. Reprezentant AZS-u, Kolejarka oraz SPARTY Szczecin. Medalista MP, 186 razy występował w reprezentacji Polski. W latach 1956 i 1960 zajmował wraz z drużyną narodową 4 miejsce na MŚ. Zasłużony Mistrz Sportu, trener i działacz sportowy. Nie był na IO. Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 64. Fot. <https://24kurier.pl/aktualnosci/sport/siatkowka-od-szolomickiego-do-kurka/>

Trzcński Mariusz, ur. 28.04.1954 w Ostródzie. Wioślarz (czwórki bez stern.), w. 192 cm, c.c. 99 kg. IO 1980 Moskwa, 8 m.; czterokrotny mistrz Polski 1975, 1977-79. Klub AZS Szczecin. Wykształcenie średnie. Bliźniaczny brat olimpijczyka Henryka Trzcńskiego. Mieszka w Szczecinie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 269. Trzcński Mariusz pośród członków osady. Fot. <https://nk.pl/szkola/115172/klasa/2/galeria/2>

Tymosiewicz, Zdzisław. Urodził się 25 lipca 1933 r. w Kobinie. Był zawodnikiem AZS Warszawa (1953-1954) i AZS Szczecin (1955-1968). Zdobył tytuł wicemistrza Polski w trójskoku w 1957 r. Był dwukrotnym finalistą mistrzostw Polski: w 1955 r. zajął VII m w skoku wzwyż, a w 1962 r. również, VII - w trójskoku. Został brązowym medalistą halowych mistrzostw Polski w skoku wzwyż w 1955r. Szczyt swojej formy sportowej osiągnął w 1959 r. Fachowcy przepowiadali mu karierę równą Józefowi Szmidtowi. Niestety, kontuzja mięśnia dwugłowego uniemożliwiła mu realizację wszystkich sportowych marzeń. Równolegle z karierą zawodniczą prowadził pracę trenerską w AZS Szczecin i był nauczycielem w Technikum Wychowania Fizycznego w Szczecinie oraz Zespole Szkół Łączności w Szczecinie”. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 38. Fot. tamże. Zdzisław Tymosiewicz (AZS Szczecin) odbiera nagrodę za I miejsce w trójskoku podczas Akademickich Mistrzostw Polski w Szczecinie w 1956 r.

Woldańska-Rojek, Irena. Urodziła się 9 sierpnia 1947 r. w Szczecinie. Była absolwentką II Liceum Ogólnokształcącego, następnie Studium Nauczycielskiego w Szczecinie i Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu - kierunek fizyka. Początkowo grała w piłkę ręczną. Jej pierwszym trenerem był Adam Kubiacyk. Gdy miała 14 lat, na zawodach lekkoatletycznych o mistrzostwo ligi okręgowej wypatrzył ją trener sprintów AZS Edward Żujewicz. Był 1961 r. Od tego czasu Irena Woldańska całkowicie oddała się lekkoatletyce i stała się zawodniczką AZS Szczecin. Od 1964 r. regularnie startowała w juniorskich biegach międzynarodowych, biegając na 100 m, 200 m i w sztafecie 4 x 100 m. W dniach 18-20 września 1964 r. uczestniczyła w mistrzostwach Europy juniorów w Warszawie, gdzie wywalczyła złoty medal w biegu sztafetowym 4 x 100 m. Partnerkami Ireny Woldańskiej były: Irena Kirszenstein, Jadwiga Dudek i Elżbieta Bednarek. Na tych samych mistrzostwach zajęła IV m w biegu na 200 m. Rok później, w 1965 r., wywalczyła wraz z Ireną Kirszenstein, Ireną Sałacińską i Danutą Straszyńską srebrny medal w biegu sztafetowym 4 x 100 m na Letniej Uniwersjadzie w Budapeszcie. Irena Woldańska reprezentowała Polskę w jednym meczu międzypaństwowym seniorów z NRD w 1964 r. Uczestniczyła w mistrzostwach Polski seniorów w 1964 r., w których zajęła VI m w biegu na 200 m, a w 1962 r. IV m w sztafecie 4x100 m i w 1963 r. VI m w tej samej konkurencji. W 1965 r. Irena Woldańska odniosła poważną kontuzję - rwy kulszowej, która przerwała karierę tej wspaniale zapowiadającej się młodej sprinterki. Po zakończeniu kariery Woldańska pracowała, jako nauczycielka fizyki w Szkole Podstawowej nr 64 w Szczecinie, Technikum Mechanicznym w Szczecinie, XIV Liceum Ogólnokształcącym oraz w Urzędzie Miasta Szczecin w Wydziale Oświaty na stanowisku zastępcy dyrektora. Rekordy życiowe: 100 m - 11,9 s., 200 m - 24,7 s. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 38-9. Fot. tamże. Legitymacja AZS Ireny Woldańskiej z 1962 r.

Wysocki, Roman. Urodzony 07.08.1932 w Toruniu, zm. 15.02.2008. Wieloletni prezes Zachodniopomorskiego Okręgowego Związku Koszykówki, zawodnik, trener i wieloletni działacz koszykówki. Funkcję Prezesa OZKosz w Szczecinie, a następnie ZOZKosz pełnił łącznie 31 lat (najdłużej w Polsce)! Karierę zawodniczą rozpoczął w 1946 roku w SKS Spójni Toruń, a od 1949 do 1952 występował w KS Budowlanych Toruń. Po przyjeździe w 1952 roku na studia do Szczecina kontynuował karierę

zawodniczą w AZS Szczecin, w którym to klubie grał do 1961 roku. W latach 1953- 56 grał przez trzy sezony w II lidze i był to pierwszy start zespołu szczecińskiego na szczeblu centralnym. Już w roku 1959 zaczął pracę społeczną w Wydziale Gier i Dyscypliny OZKosz Szczecin. Został również sędzią koszykówki. Był wiceprezesem AZS Środowisko w latach 1958 - 63. W 1961 roku zakładał sekcję koszykówki w MKS Pogoń Szczecin, gdzie pełni funkcję trenera do 1965 roku, następnie w latach 1968 - 73 był trenerem zespołu seniorów i juniorów MKS Ogniwo. Prezesem OZKosz zostaje po raz pierwszy 1970 roku i pełni ta funkcję do 1980. Z jego inicjatywy Okręgowemu Związkowi Koszykówki w Szczecinie powierza się organizację wielu imprez międzynarodowych, między innymi w 1972 roku w Szczecinie odbywa się zgrupowanie w kadry narodowej seniorów i mecz Polska - Ukraina. W 1976 roku PZKosz powierza organizację I Mistrzostw Europy Kadetek. W Komitecie Organizacyjnym pełnił funkcję sekretarza. Organizacja mistrzostw przez FIBA została oceniona bardzo wysoko, w czym duża zasługa Prezesa Romana Wysokiego i osób z nim współpracujących. Po 5 - cio letniej przerwie w 1985 roku ponownie obejmuje funkcję Prezesa, którą pełni do dnia dzisiejszego. W dalszym ciągu z jego inicjatywy i zapobiegliwości organizowanych jest wiele zawodów i turniejów międzynarodowych o randze mistrzostw Polski w różnych kategoriach wiekowych. Założyciel i członek Zarządu Zachodniopomorskiej Federacji Sportu od 1999 roku. W 2006 roku przypadło 60 - lecie jego przygody z koszykówką (zawodnik, trener i działacz). Odznaczenia: Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej - złota, Gryf Pomorski, Medal za Zasługi dla Rozwoju Koszykówki Polskiego Związku Koszykówki, Złota Honorowa Odznaka PZKosz, Medal - 60 lat sportu w Szczecinie, Medal za Zasługi w Rozwoju Koszykówki Województwa Zachodniopomorskiego. <https://pzkosz.pl/aktualnosci/n/59176/zmarl-roman-wysocki.html> Fot. <http://ligowiec.net/news/80727-ix-memorial-romana-wysockiego.html>